

Indhold:

Ved Baadstevnet i Stavanger. — Ludvig og Anne Marie. — Lidt om Myrerne. — En Isbrønd i Kjøbenhavn (med Billede). — Indgangsdrør paa St. Maria Kirke i Bergen (med Billede). — En engelsk Kaptejn (med Billede). — De sidste Segtvenheder. — Kristiania. — Nyheder.

Ved Baadstevnet i Stavanger.

Tone: Se Norges Blomsterdal.

Den norske Sjømand er
et gjennembarket Folkefærd;
hvor Fartøj flyde kan,
der er han første Mand.
Paa Togt og hjemme her
ved Sund og Skjær og Fisservær
han tar sin Gud i Sind
og sætter Livet ind.

Her er et Folk i Krig
for Livet uafsladelig —
med dyre Mandefald
i Kampe uden Tal.
Det, som er dagligdags,
det nævnes ikke saadan strax,
og tit er Jngen med,
som bringe kan Besked.

Men vesle Fisserbaad
har baaret frem saamangen Daad
af Mod og herlig Kløgt,
skjønt aldrig den blev trykt.
Dg mangan Sjømands Liv
fik Dødens Krans af Tang og Siv,
som burde havt i Guld
sit Navn blandt Heltefuld.

Sankt Olafs Korsets Ros
ret hørde for en vestlandsk Lods,
som redded hundred Mænd
og hundred om igjen.
Dg mangan liden Gut,
Som red paa Hvalvet hjem tilslut,
naar Far var sat ombord,
han burde havt et Ord.

Dog Norges høje Kyst
er Landets eget Moderbryst
med Næring og med Graad
ved Sønners raske Daad.
I det er Alting gjemt,
og der er ej den Mindste glemt
fra Hafursfjordens Dag
til ham paa sidste Vrag.

Det følte hver, som kom
fra Nejs igjen, og saa sig om;
det følte hver, som gif,
i sidste Afskedsblik. —
De følte, hvor de foer,
at Landets Lykke var ombord:
vor Vre og vor Magt
har hvide Sejl os bragt.

Hurra for dem idag,
som farer under norske Flag!
Hurra for Lods'en, som
dem først imøde kom!
Hurra for dem, som ror
sin Fisserbaad paa Hav og Fjord!
Hurra for Alles Lyft:
vor Skjæromkransede Kyst!
Bjørnstjerne Bjørnson.

Ludvig og Anne Marie.

(Oversat og bearbejdet efter Melchior Meyr.)

(Forts. fra No. 31).

Da Storbonden blev var den, han frygtede saa
meget, for han tilbage, som om han skulde være
blevet bidt af en Slange. Smedbonden gif hen
til ham; hans Ansigt straalte af ondskabsfuld
Fryd. Visende sine store hvide Tænder, som man
formelig kunde se løb i Vand, raabte han til sit
Offer: „Goddag igjen! Du er svært slem at finde
idag, Frænde! Jeg har allerede søgt forgjæves
efter dig i tre Vertshuse!“

Storbonden havde saa nogenlunde gjenvun-
det sin Fatning. Han rakte ham ikke Ølkruset,
som netop blev baaret ind, en Høflighed, som man

ellers samvittighedsfuldt plejer at vise Bekjendte,
som kommer ind; men svarte tørt og med et lidet
Grin: „Hvad er det da, som gjør, at du med Et
har faat sliq Lyft paa mig?“ „Der har vi det!“
sagde Smedbonden, „strax stolt som bestandig!“ —
Dg idet han listigt blinkede til begge de Andre,
vedblev han: „Er du da ikke nysgjerrig efter at
høre Noget fra Ludvig, Sønnen din?“ — Stor-
bonden betvang sig og svarte blot: „Aldrig et
Ordn!“ — „Nu, nu,“ svarte den Anden, „gjør
dig ikke anderledes, end du er; jeg ved nok, at
du gjerne hørte Noget om ham. Du behøver
heller ikke at være rød; jeg kan ikke andet end
rose ham. Han skikker sig udmærket godt, og jeg
maa tilstaa, at jeg aldrig havde troet, at en saa
rig Mand's Søn kunde blive en saa dygtig Tje-
nestegut. Det skal være vanskeligt at finde hans
Lige, især til at skjære Haffelse og fjøre Møg.“

Ved disse Ord kunde begge de To, som blot
vare Tilhørere, ikke bære sig for at smile; paa Stor-
bonden begyndte Blodet at stige op i Hovedet:
„Lad ham gjøre, hvad han vil! Han er ikke læn-
gere min Søn og kommer mig lige saa lidet ved,
som en af Eder!“ — „Ah,“ sagde Smedbonden,
„vær nu fornuftig! Ens Barn blir Ens Barn al-
ligevel.“ — „Dg jeg siger dig,“ svarte Storb-
onden med Eftertryk, „at jeg ikke vil vide Noget
mere af ham og beder dig forøvrigt være saa
snil at holde din Kjæft!“

Smedbonden trak blot paa Skuldrene. „Gjerne
for mig!“ sagde han. „Naar du ikke mere vil
vide Noget af ham, saa faar jeg beholde Tjeneste-
guten. Arbejde gjør han for To og er saa lydlig,
som om han skulde være født Træl. Naar jeg
eller min Søn eller min Datter eller min Hus-
bondskarlf siger Noget til ham, løber han som en
Røskat. Naar du ikke vil vide noget Mere af
ham, nu vel, saa er det braut for mig.“

Da han ved de sidste Ord kastede et Blik
paa ham, der var Skive for hans Ondskab, mær-
kede han, at han nu ikke turde drive det videre.
I Storbonden togte det farligt. Havde han væ-
ret alene med ham, saa havde han ganske vist gi-
vet ham Ølkanden i Hovedet. I den fulde Gjæst-
giverstue maatte han tæmme sig og taug derfor.
Den Anden fandt for godt at sige: „Naa, fiden

jeg ser, at du virkelig ikke liker at høre Noget om det, saa skal vi lade det fare!"

En af de to andre Hænder ledede Samtalen tilbage paa Markedet, og det vedblev man da at snakke om. Paa denne Maade gik dog Storbonden tabt af en Efterretning, som han skulde være blevet glad i. Som vi har set, var Smedebonden ikke helt igjennem nogen slet Fyr. I dag havde han lyst til at kjøle sit Mod paa sin Frænde og ærgre sin „hoomodige Kammerat" en Smule; men dernæst tænkte han ogsaa at sige ham, at den unge Karl af den Grund blev holdt stramt og drevet dygtigt i hans Hus, at han derved vilde bringe ham til at længes efter sine Forældre og ydmyg vende tilbage, som sømmeligt var. Men da Storbonden slet ikke forstod nogen Spøg, vilde den Anden heller ikke komme med sit Mvord.

Førend Storbonden rigtig havde tæmt det andet Kruz, betalte han og lavede sig til at gaa. Smedebondens onde Sind brød endnu engang frem, og han spurte ham: „Skal jeg altsaa virkelig ikke hilse din Ludvig saa flittigt fra dig?" Herpaa gav Storbonden ham et Svar, som han alene syntes passede til hans drengagtige Dndskab; han smeldte Døren igjen efter sig. De Tre lo.

Storbonden gik lige hjem. Da han med lidet formindsket Forbitrelse kom ind i „Kammeret", fandt han sin Kone der i en lignende Stemning. Uden at han strax lagde Mærke dertil, fortalte han hende, hvad der var tilfaldt ham, og nu berettede Konen, at hende var der hørdt Noget, som var endnu værre. „Først var jeg hos Møster Melber og kom til at blive der lidt længere, end jeg havde tænkt. Dernæst gik jeg til „Konditoren" og kjøbte Sukker, Kaffe og Krydder. I det jeg saa gaar ud af Butikken og ud paa Gaden, hvem Anden skulde jeg saa møde end Eva med sin gamle Faster! Jeg maa tilstaa, at det kom noget braat paa mig, og jeg begyndte rent at skjælve. Men jeg gik da strax hen til dem, hilste venligt paa dem og bød dem Goddag. Den gamle Fasteren takkede; men Eva bare vrængte paa det vesle Tryne sit." Storbonden, som af det Hele kunde skjønne, hvor det bar hen, bemærkede halvt spøgende: „Na, du kan trygt lade det „vesle" være; det er stort nok!"

Konen vedblev: „Da jeg nu ikke havde set hende, siden dette gik for sig, sagde jeg, da vi havde snakket en Stund: „O, har da rigtig en stor Ulykke rammet, siden vi sidst saas!" For naar En er saa godt kjendt, saa kan En da tale fortroligt til hinanden." „Ja, ja," svarte den gamle Fasteren; „det var rigtig en slem Historie! Hvem kunde have troet det om Ludvig!" — „Nej, ganske vist," svarte jeg, „skalde man ikke have kunnet tro Saadant om ham, men Ungdommen gjør nu saa ofte gale Streger, maa vide. Han kan nok finde sig og komme hjem; og da kan endnu Alt blive godt." Men da skulde du have set Eva! Rød som en spansk Hane gaar hun bort til mig og siger: „I tror da vel ikke, Frænke, at det kan blive Noget mellem Eders Ludvig og mig? Det skulde rigtig være vakkert! Et Menneffe, som bærer sig sli! Nej, saadan En betaffer jeg mig nok for, og jeg er rigtig glad, at jeg er blevet ham kvit." — Dertil svarte jeg: „Kjære, hvad er det, du vil? — Har jeg da sagt Noget om det?" Men hun lod sig ikke stanse, men sagde spødsk: „Dyrigt talt, gjorde I nok bedst i at lade Eders Søn beholde sin skjønne Skat. Hun er ham nu engang den Kjæreste i Verden, og nogen ordentlig Pige tager ham desuden ikke mere."

„Hvad," raabte Storbonden og for op, „det har hun sagt?" — „Ja," svarte Konen, „det sagde hun." — „Godt!" svarte Manden, „nok saa godt! Saadan En var altsaa hun! Det synes da ikke at have været saa stor en Ulykke endda, at vi ikke fik hende til Sønnekone!" — „Det mener jeg ogsaa," svarte Konen, „og det sagde jeg ogsaa til hende." „Saa stor Fejl var det nu ikke," sagde jeg, „om han fik Pigen. Thi om hun ikke er rig, saa er hun brav og har mere Folkeskik end mange rige Bondedøtre, som jeg kjender. Men hun tog sig ikke noget nær af det. „Naa, da ønsker jeg Eders rigtig til Lykke," sagde hun. „Glem saa ikke at bede mig til Bryllups."

Storbonden brød nu løs: „Et fint Menneffe, det maa jeg sige! Nej, der kan vi rigtig sige, vi

har været lykkelige, som har lært hende at kjende i Tide!"

Efter længere Tids Taushed, under hvilken hun havde set eftertænkning ned paa Gulvet, begyndte hun igjen: „Far, jeg skulde have lyst til at sige Noget til dig; men du maa ikke blive ond." „Naa," svarte Bonden i en mistænksom Tone, „jeg vil da haabe, at du ikke for Mvord vil forlange, at vi skal lade Gutten saa Jenten?" — „Bevars," svarte Moderen, „det ved jeg jo ikke gaar an. Nej, det var bare det, jeg vilde sige, at jeg begynder at faa Dnd af Ludvig. Jeg tror, at han gjerne saa, han kunde være hos os igjen; men han har dit Sind, og saa kommer han ikke, fordi han engang har sagt det." „Skal jeg kanske hente ham igjen, jeg," sagde Bonden, „fordi han har mit Sind?" — „Nej, nej, jeg mener blot, at vi underhaand kunde lade ham vide, at han kunde komme; vi kunde jo sige, at vi ikke længere skulde plage ham med Eva." — Bonden svarte: „Nej, det blir ikke af! Gav jeg efter i det, maatte jeg give efter i Mere!" — „Men, Herregud!" — „Ja, det maa vel jeg vide bedst. Jeg gjør det ikke, aldeles ikke og dermed Nok!" Som sædvanlig, naar han havde spillet en saadan Triumf ud, stod han op og gik ud af Stuen.

Mens disse Ting foregik hjemme, vedblev Ludvig at arbejde med ny Kraft og nyt Mod. Han havde trængt godt til at styrkes, og det var han ogsaa i fuldeste Maal blevet ved sin Elskedes Skrivelse. Hans Livsmod var staalkat igjen. Han gjorde ogsaa et Bekjendtskab, som behagede og trofste ham. Da han engang var blevet sendt af Bonden i et Erinde til Stedets Præst, svarte han denne saa forstandigt og godmodigt paa hans Spørsmål, at Præstemanden forlangede Samtalen saa meget, som det gik an, og opfordrede den unge Karl til at besøge sig tiere, hvilket han med Glæde gjorde.

Han havde det ogsaa Behov, skulde han udholde Mikfels Overmod, som mangan Gang udartede til ren Dndskab og tilsidst ikke længere kunde bæres; thi naar et Menneffe ærter et andet, og det ikke bider paa, faar det Lyst til at ærte mere, og er saaledes inde paa at være ond, før det selv rigtig ved deraf.

Tid om Myrerne.

(Af C.)

Alle kjende vi Myrerne af Udseende, og de fleste have vistnok en og anden Gang haft Lejlighed til at beundre den Iver, som de udvise under deres Færd i Skov og paa Mark, den Flid og Iherdigheid, som de lægge for Dagen, naar de opføre sine store og kunstigt indrettede Boliger, eller den Udholdenhed, hvormed de modstaa ethvert af vore Angreb paa deres tætte Skarer, naar vi ville fordrive dem fra et Sted, hvor de ere os bekvæmlige. Men her standser vistnok ogsaa manges Kundskab; thi de fleste og mest ejendommelige af de mange mærkelige Træk, som betegne disse Dyrs Naturhistorie, ligge ikke saaledes aabent for Dagen, at de lade sig erkjende og vurdere ved en flygtig Betragtning; men først efter langvarige og taalmodige Undersøgelser har det lykkedes ihærdige Naturforskere at fremdrage flere og flere af de vigtigste Hemmeligheder ved deres Levetsæt og Husholdning.

Fra et økonomisk Standpunkt betragtet er Myrernes Nytte eller Skade af liden eller ringe Betydning, og det er ikke af denne Grund, at de have noget særligt Krav paa vor Opmærksomhed; men i flere andre Henseender udgjøre de en af de mest ejendommelige Familier i det hele Insektrige, idet deres Samfundsliv i en mærkelig Grad er ordnet og udviklet, paa samme Tid, som mange af de mærkeligste Træk i deres Husholdning og hele Fremtræden savne Sidestykke hos alle hidtil bekjendte Insekter. En kort Fremstilling af deres Liv og Færd vil derfor neppe savne Interesse hos Bladets Læsere.

Myrerne ere udbredte i Verden i over 1250 forskellige Arter, og dette Antal forøges Aar for Aar. Vore indenlandske 20 Arter henhøre til 2 adskilte Grupper, der ikke blot i Legemsbygning, men ogsaa i Levetsæt ere temmelig forskellige; som Typus for den første af disse Grupper, der tæller de største og fleste Arter, kan ansees den almindelige

forte Tuemyre, der i Overflod er udbredt i alle Skove fra Lindsnæs op til Nordkap; til den anden Gruppe, hvor alle Arter ere væbnede med en Braad, høre de smaa røde Eddermyrer, som vistnok En og Anden har lært at kjende, naar han paa en varm Julidag har lagt sig til Hvile i en Bakke mod Syd, men pludselig er bleven vækket af sine Drømmerier, og finder sig eftertrykkelig mindet om, at Bladsen forud var optagen.

Gumler, Bier, Hvepse og Myrer høre alle til den Insektorden, som Naturforskerne kalde „de Aarevingede". Hos ingen af de øvrige Ordener vil man finde Spor af et saa rigt Samfundsliv, eller en saadan planmæssig Fordeling af Arbejde og Rettigheder inden Samfundet, som hos disse, og det skulde snarere antages, at de vare i Besiddelse af virkelig Fornuft, end at de blot lade sig lede af sit medfødte uforanderlige Instinkt. Derfor have de allerede fra gammel Tid af tiltrukket sig Opmærksomhed fremfor alle andre Insektgrupper, og Antydninger til deres Naturhistorie findes i naive Fremstillinger i de ældste Skrifter.

Myrene ere altsaa aarevingede Insekter. Men alle de Myrer, der daglig om Sommeren vandrer om i Skovene, ere vingeløse, og blot paa enkelte Tider se vi ovenpaa Tuerne bevingede Individuer krybe om blandt de andre. I ethvert ordnet Myresamfund findes der 3 Former. Alle de vingeløse ere Arbejdere; disse ere, som vi senere skulde se, udviklede Hunner og Hanner, der ere ude af Stand til at forplante sig, men leve ene og alene for at arbejde. De bevingede ere dels Hanner, dels Hunner; deres Bestemmelse i Livet er at æde, og at forplante Slægten, og de opdrages og plejes til denne Forretning under hele sit øresløse Liv af de trofaste Arbejdere.

Alle 3 Former have altsaa sine bestemte Forretninger, hvormed de aldrig gaa hinanden i Vejen. Arbejderne er overdraget Opførelsen og Vedligeholdelsen af Bygningen, Omforing for Pupper og Larver, Anskaffelse af de nødvendige Næringsmidler, samt endelig det Heles Forsvar mod allehaande Fiender. De ere de bevingede Myrer overlegne i Antal og Styrke, og ere de herskende Medlemmer, der alle, ligesom i de virkelige Republikker, have den samme Myndighed. Ifkkestomindre foregaar alt i den skjønne Enighed; Slagsmaal mellem de enkelte Medlemmer ere sjældne, Opstand mod de højere stillede Væsener, Hanner og Hunner, umulig, da alt, som udrettes, sker til det fælles Bedste. Derimod understøtte de hinanden paa alle Maader; mangler en af dem Føde, faar den strax denne af den første den bedste, som den møder i Besiddelse deraf, er den træt, bliver den forsigtig baaret i Kjøverne til Tuen af sin nærmeste Kammerat, kort sagt, der hersker en saadan Orden, og en saadan indbyrdes Kjærlighed mellem dem, at deres Samfund kunde tjene som et Mønster for Menneftenes Stater.

De Boliger, som de opføre, ere fortrinligt indrettede for alle deres Behov. De største opføres af den almindelige Tuemyre, og disse kunne undertiden naa en Højde af et Par Alen, og indeholde over et Hestelæs Materialier. Udvendig have de Form af en afrundet Kugle, for at Regnvandet kan løbe af; Byggematerialierne hentes ofte i lang Afstand, og ere, som Enhver har seet, forskellige efter Tuens Beliggenhed i Løv- eller Gran-skov. Boligen strækker sig ogsaa under Jorden, og det ofte i en ganske anseelig Dybde; her gjemmes det dyrebareste af hele Kolonien, nemlig Pupperne, Larverne og Æggene. Derst i Tuen udmunde flere Abninger, der lede ud fra det indre; ved Solnedgang blive disse Huller mindre og mindre, og efterhaanden, som det bliver mørkere, lukkes de ganske, og blot enkelte Arbejdere vandrer op og ned, for at vogte Tuen om Natten, naar de andre ere gaaede til Hvile dybt nede i Tuens Indre. Den følgende Morgen aabnes alle Hullerne, hvis ikke Regnvejret indtræffer, da de gjerne holdes lukkede hele Dagen.

Skal en Myretue anlægges, begynder Arbejdet paa den Maade, at en af Arbejderne graver et lidet Hul i Jorden paa det Sted, som de have fundet passende til Anlægget. Dette gjør den ganske paa samme Maade, som en Hund, der graver, idet den med Forbenene kaster den fremkradsede Jord bagover under Kroppen; flere Myrer komme til og arbejde paa samme Maade, og snart er en aaben Fure udgravet. En Række andre Myrer bortskaffe uophørlig den løsrevne Jord,

som de bære stykkevis i deres stærke Kjæver; denne lægges ovenpaa den udminerede Gang, som altsaa bliver luftet. Saaledes vedbliver Arbejdet uafbrudt, indtil en Mængde saadanne Gange krydse hinanden; en Hærstare af de øvrige Myrer er allerede ude efter Materialier til den overjordiske Del af Bygningen, og under uophørligt Arbejde voger Tuen lidt efter lidt saavel i Højde som i Dybde. Smidertid har Hunnen, der i Regelen ved en Tues Anlæg er alene og uden Han, men vel befrugtet, taget sin Residens i Tuens underste Kammer. Det indre af Tuen udgjør en hel Labyrinth af hinanden krydsende Gange og af større eller mindre Rum, der alle staa i Forbindelse med hinanden indbyrdes; deres Vægge ere glatte og afrundede, tynde paa Midten, men brede, hvor de stode op til Loft eller Gulb. Midt i Tuen findes et stort Rum, et Slags Selskabsværelse, hvor altid en Mængde Myrer pleje at opholde sig, og hvor de formodentlig tilbringe Tiden med at udvekle deres Tanker og høre hverandres Meninger angaaende Samfundets Larv, eller de mangehaande Begivenheder, der ere dem hændte under deres sidste Udflugt.

De smaa Eddermyrer bygge ikke Tuer af Barnaale eller Straa, ligesom de øvrige, men mure dem op af Jord eller Sand omkring en tæt Græstue, og indrette sine Kammere mellem dennes Rødder. For at kunne gjøre denne lille Murbygning tilstrækkelig stærk og solid, arbejde de alene under Regnvej, aldrig naar Solen er oppe. Men saasnart Duggen om Aftenen har opblødt Jorden, eller der indtræffer en mild Regn, myrke de i Mængde ud af den paabegyndte Bygning; alle give sig ivrigt ifærd med at samle Ver eller Jord, som de rulle til smaa Kugler, som gjøres sammenhængende af Regnen; og midt under denne bygge de lystigt den ene Etage ovenpaa den anden, og ved den afvejlende Indvirkning af Sol, Vand og Wind faar hele deres Murbygning snart den behørlige Fasthed.

Andre smaa Myrarter vælge sig gjerne en større flad Sten til Beskyttelse, og under denne bygge de sine Gange og indrette sig saa husligt, som de kunne. Midt inde i den dybe Grøft træffer man ofte paa tørre Stubber, der ere gennemhullede paa Kryds og Tværs, og beboede af den store, sorte Herkulesmyre eller Hestemyre. I disse Stubber findes en Mængde Kammere, der ere smukt indrettede i Etager med lodrette Piller mellem hvert Stodværk, der udgaves af Myrerne, og opmures af de fine Træpaaner, sammenlimede med Myrernes Spyt. Men tørt maa der altid være paa det Sted, hvor en Myrkoloni slaar sig ned, thi udenfor det ovenfor omtalte Tilfælde, at enkelte af dem bygge under Regnvej, sty de Væde og Fugtighed ligesaa meget, som de elske den varme Sol.

Hunnernes eneste Beskæftigelse er at modtage Føde, parre sig og lægge Æg. Kort efterat de unge Hanner og Hunner ere udklækkede om Sommeren, indtræffer deres Sværmetid. I flere Dage krybe begge Kjøen i tætte Hobe omkring hverandre paa Tuerne, men blive hver Aften grebne af Arbejderne og bragte ned i Tuen, indtil endelig et ganske ejendommeligt Oprin paafølger. Dette kan man oftest bemærke paa smukke Aftener i Juli eller August Maaned, efter som Udklækningen har gaaet tilbørligt eller sildigt for sig. I en forunderlig Uro og Forstyrrelse hvirvle Tusinder af Bevingede og Ubevingede sig omkring hinanden paa Tuen, de Bevingede tilspindelende med Raseri forfulgte af Arbejderne, der gribe alle dem, de træffe paa, bide dem og fare saa ilde med dem, at man skulde tro, at det var deres Agt at dræbe dem ganske. Dette er dog ikke Meningen; de skulde blot bringes til at gjøre sin Pligt og flyve, thi det er hovedsagelig under Flugten, at Parringen foregaar. Endelig høre sig efterhaanden flere og flere af dem; for første og sidste Gang i deres Liv bæres de paa deres lette Vinger gennem Luften, og Brylluppet fejres i den dalende Sols Straaler. Er Parringen forbi, styrte de alle til Jorden, ofte saa tæt som en Myggesværme, og kunne ved Vindens Magt føres vide omkring. De fleste af Hunnerne gaa tilgrunde under Sværmingen, idet de enten drukne i de nærliggende Vand, eller bortsnappes af Fugle og andre Dyr, og kun yderst faa vende frivilligt tilbage til Tuen. Men her er alt i Orden til deres Modtagelse; en Mængde Arbejdere ere under hele

Sværmetiden ude for at søge, og alle de befrugtede Hunner, som de kunne træffe paa mellem Græsset eller i Træerne, blive grebne i deres store Kjæver og varsomt baarne tilbage til Tuen, hvor de nyde den omhyggeligste Pleje, da de efter Befrugtningen i høj Grad have været i Anseelse og Værdighed. Hannerne derimod have nu opfyldt sin Bestemmelse i Livet, og da de ere ude af Stand til at skaffe sig selv nogen Føde, og de for Fremtiden nægtes al Udgang til Tuen, gaa de hurtigt tilgrunde.

Det første forberedende Skridt til Hunnens vigtige Gjerning bestaar deri, at den stiller sig af med sine Vinger; for disse har den nemlig for Fremtiden ikke mere nogen Brug, og de vilde blot være den til Hinder under dens Færd i Tuens Indre. Denne Proces, som man forhen antog var Arbejdernes Værk, foregaar efter en fransk Naturforskers Beretning paa den Maade, at Hunnen, saasnart den er bleven befrugtet, frivillig selv afriver dem, uden at den i mindste Maade synes at generes ved denne besynderlige Lemlæstelse. Den lægger sig nemlig fladt paa Ryggen, udspiler Vingerne, sætter Bagbenene ovenpaa dem, og afriver nu med et hurtigt Ryk alle 4 paa een Gang.

Nu forlade ikke Hunnerne mere Tuen, men opføre sig udelukkende for Uglægningen. Med en talrig Livvagt af Arbejdere bevæger den sig om i de inderste Kammere, hvor den plejes og vogtes paa det omhyggeligste, om den skulde vise tegn til at ville undvige. Efterhaanden bliver den vant til sit Fangenskab, men følges i Hælene af Livvagten, hvor den gaar. Endelig begynder dens Bagtrop at pfulme; Vagten forandres til et Væresfølge, der er utrættelig i at bringe den Føde, stryge den med Følhornene, og sørge for, at den intet maa savne. Er det smukt Vejr, bæres den forsigtigt, som dens Stilling udfordrer, op til det øverste af Tuen, hvor den møder andre Hunner, der ere i ligesaa interessante Omstændigheder, og som alle ere ledsgagede af sin Livvagt; men aldrig spores der noget Fiendskab mellem dem eller deres Følge, saaledes som det er Tilfældet hos Bierne, hvor blot en enkelt Hun taales inden Samfundet.

Æggene lægges nu af Hunnerne paa forskellige Steder i Tuen, men opsamles øjeblikkelig af Arbejderne, og føres ind i Kammere, der særligt er indrettede til dette Øjemed. I Begyndelsen ere Æggene overordentlig smaa, næsten mikroskopiske, og hvide af Farve; men i Løbet af 14 Dage have de naaet den dobbelte Størrelse, idet de daglig, for at komme til at voge, befugtes af Arbejderne ved at vendes og drejes i disses Mund. Nu krybe de fodløse Larver ud og modtages til Opfostring af de omhyggelige Arbejdere. I den første Periode af deres Liv skaffe disse dem den nødvendige Føde ved daglig at slukke dem over hele Kroppen, og forsyne dem paa denne Maade med et Slags nærende Fugtighed, der paa samme Tid holder dem rene for Støv og anden Urenlighed. Men naar de ere bleve større, maa Arbejderne daglig drage ud for at skaffe dem de Næringsmidler, der ere dem tjenlige i deres forskellige Aldre. Fornemmelig opsamle de føde Planteraster, som de ofte maa hente i lang Afstand og som de nedsluge paa Stedet og derpaa, naar de ere komne hjem, opgylpe og putte i Larvernes Mund paa samme Maade, som Duerne made sine Unger. Men i Regelen have de en Kilde til Føde, der ligger dem langt nærmere, ofte inde i Tuen selv, og hvormed de paa en lang Tid lettere Maade kunne skaffe baade sig selv og Larverne den nødvendige Føde; dette, der vedrører nogle af de mærkeligste Træk inden disse Dyrs Naturhistorie, skulle vi nærmere omhandle nedenfor.

Med stor Omhyggelighed vogtes Larverne for Omveglinger i Temperaturen. Enhver Solstraale bringer Liv og Bevægelse i Tuen; alle de smaa bæres af deres ældre Sødfænde op i Tuens øverste Rum for at nyde Varmen; men bliver det atter koldt eller fugtigt, bæres de igjen ned i de dybeste Kammere; her er Byggematerialierne gaaede i en Slags Gjering, og Temperaturen holder sig derfor altid jevn og lun. Denne Flytning er intet let Arbejde for Myrerne, da Larverne i deres sidste Stadium ere næsten ligesaa store og tunge, som deres Vogtere. Under stærk Hede bæres de ligeledes dybere ned i Tuen.

De Larver, der tilhøre et Samfund, adskille sig altid betydeligt fra hinanden i Størrelse, og

denne Forskjel beror ikke blot paa Alderen, men ogsaa paa Kjønnen. Man antager, at Larverne af de fuldt udviklede Insekter og Arbejderne ikke oprindeligt vare forskellige, men blive det først senere, idet nogle af dem faa rigeligere og bedre Føde, end de andre, hvorved de voge hurtigere og blive til fuldkomne Insekter; andre faa derimod mindre Føde, standses i sin Udvikling, og krybe ud af Puppen som Arbejdere, der altsaa blot ere udviklede Individier. Hvad Kjønnen hos disse Arbejdere angaar, har Erfaring vist, at det overvejende Antal er Hunner, men der findes ogsaa, ifølge de nyeste Undersøgelser, enkelte Hanner.

Disse Arbejdere skulde nu, efter vor Antagelse, være udviklede og ude af Stand til at forplante sig; men nu kommer det mærkelige Faktum, at disse udviklede Hunarbejdere alligevel kunne lægge Æg, omendstjont dette kun sjelden hænder. Men af disse Arbejderæg udkrybe lutter Hanner. Dette har sit Sideskyld hos Bierne, hvor ligeledes Arbejderne kunne uden Parring blive Mødre til Droner (Hambier.)

Men vi vende tilbage til Larverne. Ere disse endelig bleve udvokrede, spinde de sig ind i smaa Hylstre eller Cocon'er, og blive til Pupper. Disse Pupper, eller som de i Almindelighed kaldes, Myrreæg, ere graa eller hvidagtige af Farve og en fortrinlig Næring for allehaande insektædende Fugle, hvorfor de i Mellem- og Sydeuropa udgjøre en Handelsartikel som Føde for Sangfugle, som man holder i Bur. Ogfaa Pupperne flyttes omkring i Tuen for at faa den jevne og passende Temperatur, der er nødvendig for deres Triksel, og Enhver har vistnok ofte seet, naar han har løftet en Sten eller blottet det øverste af Tuen, hvorhen Pupperne er bragte under smukt Vejr, hvorledes Arbejderne i al Hast gribe disse og faa hurtigt som muligt bringe dem i Sikkerhed for Solens umiddelbare Straaler i Tuens dybeste Kamre.

Skal Puppen udklækkes, maa atter Arbejderne være Hjælpere, da Cocon'en er spunden af sammenlimede, fine Silketraade, som er saa stærke, at de spage Smaadyr indenfor ikke er istand til ved egen Hjælp at bryde sit Fængsel. Med et beundringsværdigt Instinkt vide altid Arbejderne, naar Pupperne ere færdige; med deres stærke Kjæver klippe de Hul paa Hylstret og hjælpe de nyfødte Myrer med at befri sig fra dette. I de første Dage er den nye Verdensborger bleggul og blød som de fleste nysudklækkede Insekter, og først efter nogle Dages Forløb faar dens Hud den behørlige Fasthed og Farve.

De Hunner, der ved Sværmingen ere komne saa langt bort fra Tuen, at de ikke blive gjenfundne af Arbejderne, grundlægge hver for sig nye Kolonier, idet de lægge sine Æg under en Sten eller lignende, hvor dog snart et Par vildfarne Arbejdere finder dem og understøtter dem i at opdrage det Kuld, der kommer ud af Æggene. Naar disse nu ere bleve voksne, opbygge de i Fællesskab Tuen paa den ovenfor omtalte Maade og saaledes dannes de fleste nye Samfund.

(Sluttes i næste No.)

En Isbrønd i Kjøbenhavn.

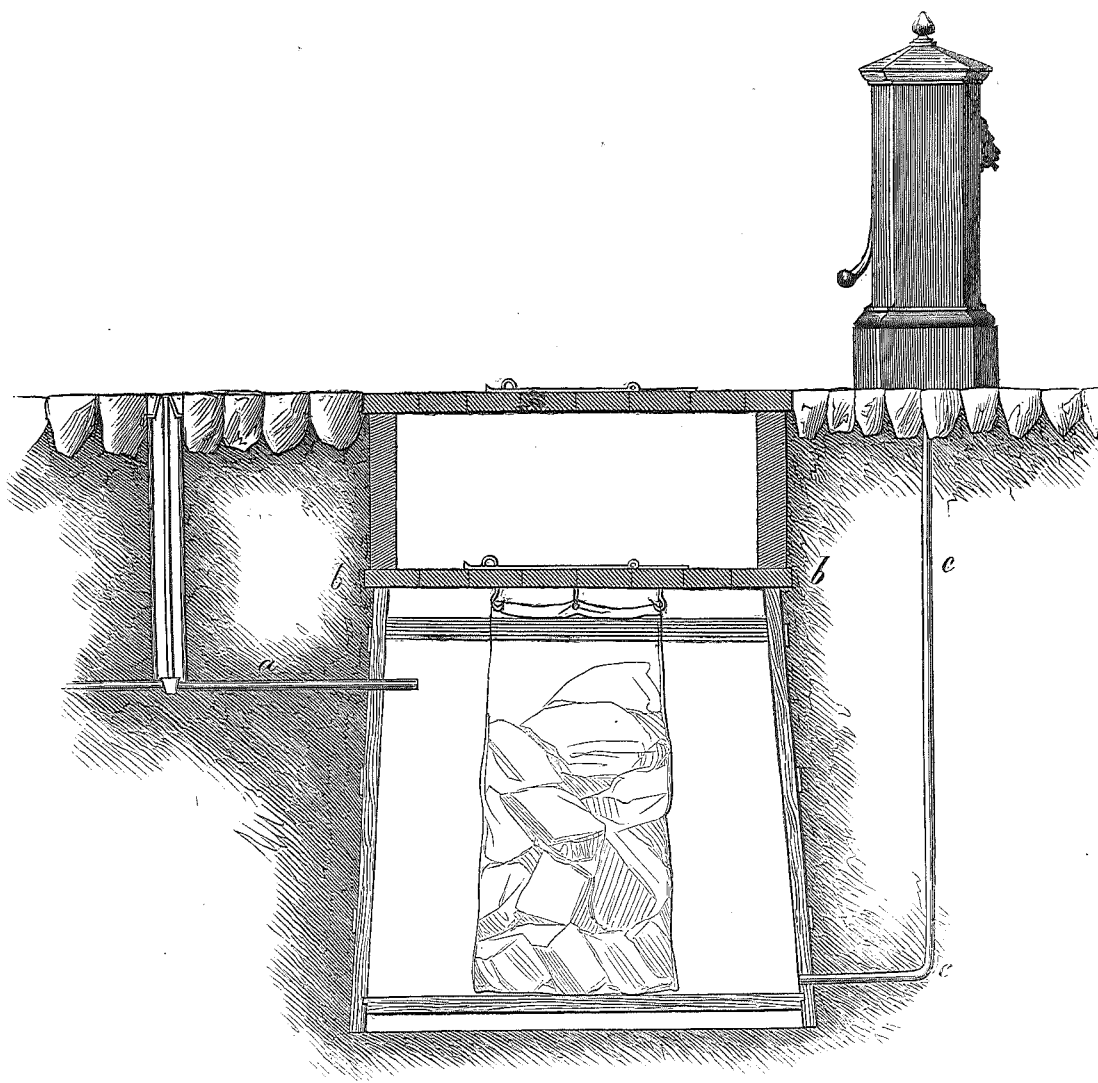
Man saa forleden Dag en Klage fra Fattigmand i Avisen, over at han intet Sted her i Byen kunde faa kjøbt Potøl og heller ikke kunde han finde en Draabe Vand paa Gaden, hvorfor han simpelthen blev tvungen til at gaa ind i en Skjenkestue, hvor han var henvist til Bayerøl. Dette har man i denne Hede slet ikke godt af at drikke, da det baade hidser og ikke slukker Tørsten. En af vore første Læger skrev for en Tid siden, at den bedste Drikke, man i Sommertiden kan nyde, er godt, koldt Vand, helst aftjølet i Is. Skjønt Vandet her i Byen er sjældent godt til i en By at være, har man dog ofte i denne Tid ønsket det koldere. Vor Afbildning af en Isbrønd i Kjøbenhavn viser, hvordan man der har baaret sig ad for i Sommertiden at skaffe Isvand til Fattigmand, Arbejdere og Andre, som derved faar slukket sin Tørst paa billigste og bedste Maade. Indretningen forstaaes let af Tegningen. Om Morgenen sænkes 3 Sække, hver indeholdende omkring 1 Tønde Is, ned i Brønden. Gjennem Røret a fyldes Brønden indtil Dækslet b med Vand fra Vandledningen. Senere paa Dagen fyldes Brønden

endnu engang, og Vandet holder sig i Regelen koldt til Aftenen. Næste Morgen optages Sækkene og nye anbringes o. s. v. Da Grunden i Kjøbenhavn er slet, har man der maattet gjøre Brønden af et solid Træfar, men hvor Grunden er god, vil Murværk være at foretrække. Vandet oppumpes ved en liden Pumpe gennem Sugersøret og benyttes kun til Drifkevand. Vi henlede Bedkommendes Opmærksomhed paa at faa lignende Indretninger istand hos os paa forskellige Kanter af Byen, da man baade ved dem vil spare mindre Bemiddele for mangen Udgift til Ol og anden Drifke, som fører til meget galt, navnlig vil de være tjenlige for Sundheden, idet Vand ikke hidser eller skader, men gjør En saa godt som nogen anden Drifke. Vi tror, at man ved flige Foranstaltninger, hvorved Folk vænnes til en simpel og sund Leve-maade, slaar ind paa Vejen, hvorigennem det stedse stigende Fattigonde i vor Tid bedst kan blive standset.

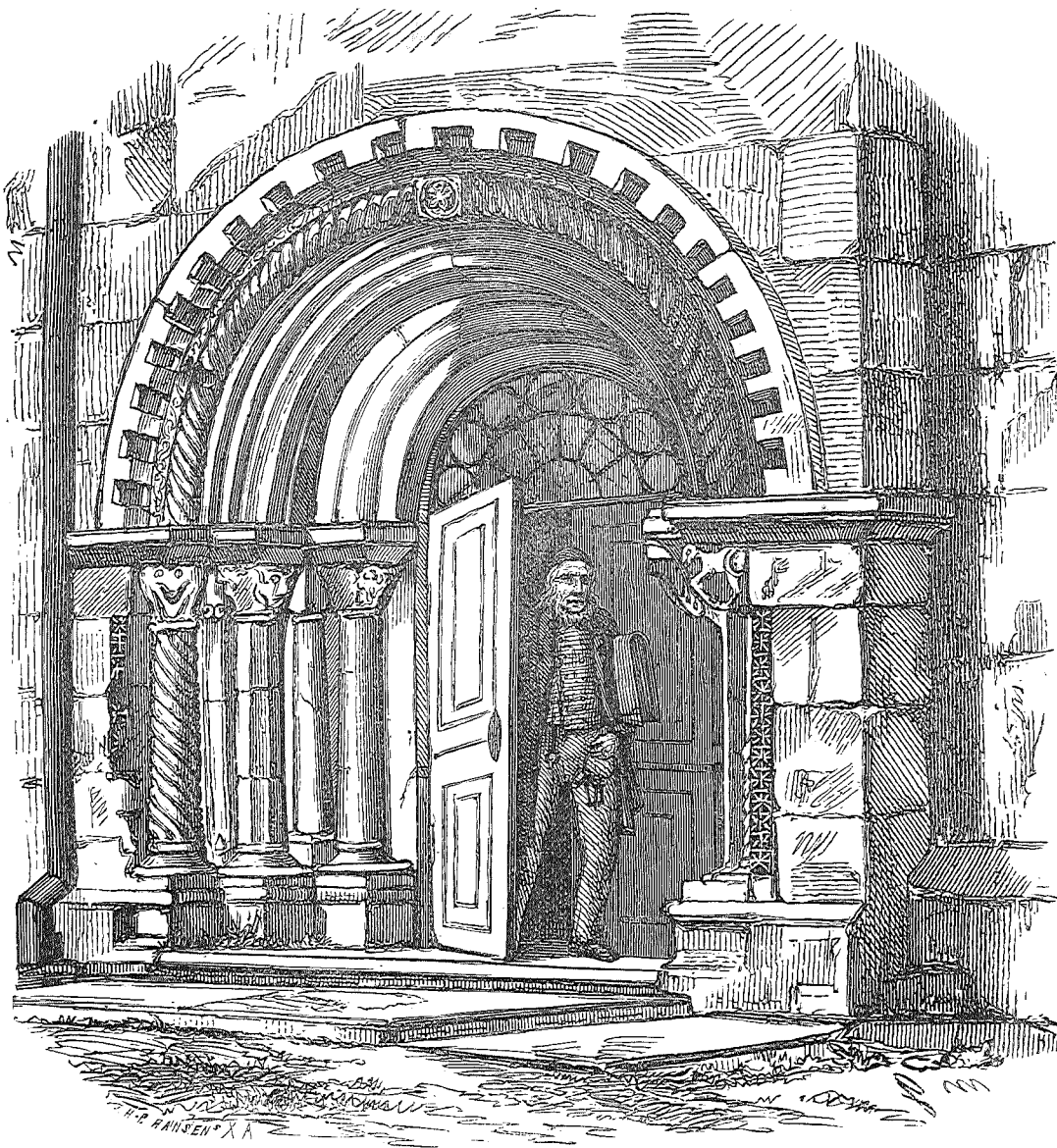
Indgangsør

paa St. Maria Kirke i Bergen.

Som et Supplement til den Tegning af St. Maria Kirkes Indre i Bergen, vi sidste Sommer leverede vore Læsere, bringer vi idag en Tegning af et lidet Parti af Kirkens Ydre, der ikke virker ved sin Storhed, men dog paa Grund af Skjønheden i sine Enkeltheder og det karakteristiske i hele sin Anordning ikke fortjener mindst Opmærksomhed blandt de ikke mange arkitektoniske Mindesmærker, vi i Norden besidder fra den Tid, da de forskellige Magter, der giver Middellageren sit særegne Præg, endnu kjæmpe, uden at deres gjensidige Forhold endnu er bragt til nogen fast Form. — Kirkens Historie har vi, forsaavidt den kjendes, i Korthed omtalt ved sin tidligere Lejlighed; nu skal vi kun henlede Opmærksomheden paa den her afbildede Indgangsør, der heldigvis er bleven temmelig fuldstændigt bevaret, medens Kirkens øvrige Ydre i Tiberens Løb har lidt mangehaande Forandringer, idet den i sin nuværende Skikkelse ikke blot bærer Præget af høj Ælde, men ogsaa af en usjønksom Tids Mangel paa Pietet. Det er neppe nogen Overdriivelse, naar vi fra dette med saa megen Omhu, Fuldstændighed og Afvejling udførte Parti slutter os til, at Kirkens Ydre i sin Helhed, selv om der ikke helt igjennem har været anvendt saa meget, som paa denne

En Isbrønd i Kjøbenhavn.

Indgangsør paa St. Maria Kirke i Bergen.

Del, dog værdigt har sluttet sig til dens Indre.

Denne Dør ligger paa Kirkens søndre Side ned mod Tyfsebyggen og maa betragtes som Kirkens Hovedindgangsør. Indgangen dannes paa hver Side af 3 Søjler af forskjellig Karakter, forbundne med runde Buer, hvoraf hver fuldstændigt svarer til de Søjler, hvorpaa den hviler. Det forreste Søjlepar er rundt og snoet; Kapitælerne dannes af Dyrestikfælsler, af hvilke det paa højre Side sees fuldstændigt bevaret; Buen, der er snoet paa samme Maade som Søjlen, smykkes af en Slutsten med en fint udført Roset. Det mellemste Søjlepar er, ligesom Buen, som slutter sig dertil, sekskantet. Indert staar to glatte, runde Søjler med Buer af samme Slags. Hvorvel ogsaa disse to under et Par Søjler bære rigt udførte Kapitæler, sees det dog tydeligt, at der er tilfattet en større og større Rigdom i Formerne, jo mere disse nærme sig Murens Yderside. Sandsynligvis er det ogsaa den samme Bestræbelse, der gjør sig gjældende i den, udenfor det hidtil omtalte, løbende, fra Muren frem springende, tandede Bue, der hviler paa to stærke Piller, saavel paa disse, som paa det Baand, der indadtil slutter sig til denne yderste Bue findes fint udførte, næsten kniplingsagtigt udseende Ornamentter. — Mellemrummen mellem de 3 Søjler udfyldes af forskjelligt formede Pilastre, hvorved det rige og afvejlende Indtryk endydermere forhøjes. Selve Døren svarer ikke til Omgivelsene, skræver sig fra en ikke fjern Tid og burde ved Lejlighed ombyttes med en til Stilen mere svarende.

Trods det gode Materiale, den i vore ældre Kirkebygninger saa hyppigt anvendte Begsten, er dog adskillige af Ornamenternes fremstaende Dele aflaaede eller beskadigede, men ikke desto mindre er dette Parti saa godt bevaret, at det fortjener speciel Omhu, naar en Restauration af Kirkens Ydre i en forhaabentlig ikke alt for fjern Fremtid slutter sig til den saa værdigt udførte Fornøjelse af det Indre.

En engelsk Kapsejler.

Det hører til Somren at læse om Kapsejling fra alle Lande, som har et Kystliv, og vi for vor Del har jo ogsaa iaar faat vor. Mens „Norsk Folkeblad“ endnu venter paa udsørligere Efterretninger og Billeder fra vor Korrespondent og Tegner ved Baadstevnet i Stavanger, lader vi dette en-

gelfte Lyttfarføj glide af Stabelen. Det tager sig ud mellem vore Hvalørbaade og Matrelfangere som en engelsk Bæddeløber blandt norske Fjordheste; men vilde vel ogsaa være lige lidet skiftet som hin til at forrette disses Tjeneste. Imidlertid forlyfter det at se denne dristige Fantasi i Form af hvide Sejl, og at tænke paa de Vilkaar og Coner, som kan sætte Alt paa at lade den tumle.

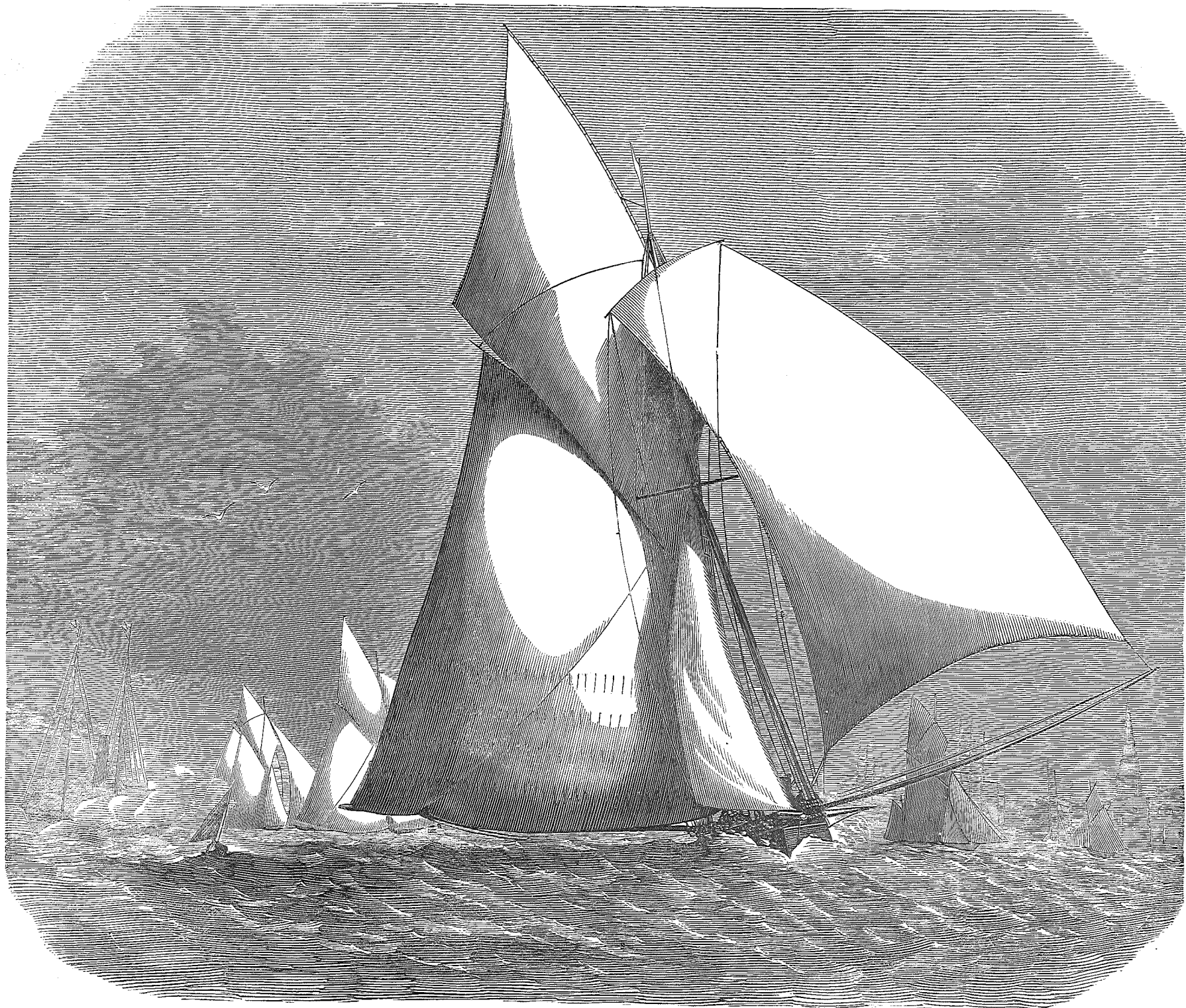
De sidste Begivenheder.

Det russiske Blad „Golos“ har bragt en Artikel, hvori det drager stærkt tilfælt mod Grev Bismarck og de nord-

dengang var Overgeneral, har følt sig kræntet derved. Han bragte Sagen paa Bane i det italienske Parlament, hvor han tillige benyttede Anledningen til offentlig at meddele en prøjssisk Depesche, som han modtog et Par Dage, forinden Krigen i 1866 brød ud. Denne Depesche indeholdt Udcast til en hel Felttogsplan, som gik ud paa, at Italienerne uden at ændre Fæstningsstyrkanten skulde føre Krigen over i Ungarn for at bringe dette Land til at gjøre Revolution. Der er meget at mærke ved denne Depesche. For det Første viser det sig, at Kong Wilhelm af Guds Naade ikke tog i Betænkning at bringe Undersaatter i Opstand mod Keiseren af Østerrig, hvis guddommelige Ret man ialfald fra den Kant skulde ventet respekteret. Dernæst viser det sig, at Prøjsen havde den mageløse Dristighed at ville distere en uafhængig Magt en Felttogsplan. Det

ikke har troet at burde paaføre denne de Anstrængelser, som en Modtagelse af ham nødvendigvis vilde paaføre den ved Badesstedet liggende Monark.

Ogsaa fra en tredie Kant har Prøjsen været udsat for Uregelser. Der har nemlig været afholdt en almindelig tysk Skyttefest i Wien. 15,000 Skytter fra alle Tysklands Egne har været tilstede, og denne Fest har da naturligvis givet Anledning til en hel Del politiske Udtalelser, der alle vare afgjort stortyffe og fiendtlige mod Prøjsen. Man vil ikke, som Bismarck, have Østerrig med dets gamle tyske Keiserstad udelukket fra Tyskland; man vil ligesaa let finde sig i at administreres paa sin Prøjssisk, og derfor betoner man stærkt Østerriges Forrygelse ved det nuværende Ministeriums frivillige Politif. Disse Udtalelser fik sin egentlige Betydning derved, at den østerrigske

En engelsk Kapsejler.

tydske Blade. Det lader til at være General Moltkes Tale i det nordtyske Parlament, som har bragt Bladet til at ofre nogen Opmærksomhed paa det prøjssiske Hovmod. Vi ved fra gammel Tid, hedder det, at Prøjserne, saasnart de har nogen Medgang, bliver besatte af det utroligste Hovmod. Rusland har imidlertid kunnet være langmodig ligeoverfor det hele Skryderi; thi det ved altfor vel, at Prøjsen dog tilsidst bliver tugtet af Franskmændene. Imidlertid, tilføjer Bladet, General Moltkes Tale er en Trudsel saavel mod Rusland som mod Frankrig.

Ogsaa den forrige italienske Premierminister General Lamarmora har fundet sig opfordret til at tage fat paa det prøjssiske Overmod. For en Stund siden er der nemlig af den prøjssiske Generalstab bleven besværet udgivet en som det syntes officiel Fremstilling af den sidste tydske Krig, og i denne Bog var da den italienske Hær og dens Fjere bleve omtalte paa en saadan Maade, at Lamarmora, som

var egentlig den Side af Sagen, som Lamarmora betegnede.

Prøjserne har ogsaa fundet, at dette Angreb har været noget ubehageligt. Den fungerende prøjssiske Indenrigsminister Thiele har i en Note til Italien meddelt, at den udkomne Beskrivelse af Felttoget ikke har officiel Karakter og at man i den prøjssiske Generalstab nærer stor Agtelse baade for den italienske Hær og dens Anførere; men det morsomste er, at Bismarcks Organ har fundet for godt at fortælle, at den af Lamarmora offentliggjorte Depesche er forfattet af den prøjssiske Gesandt i Florens, Grev v. Ubedom, uden Ordre fra den prøjssiske Regjering. Denne Fremstilling er saa utrolig, at der vist ikke i Europa gives et Menneske, som tror den. Resultatet af den hele Staahej er forøvrigt det, at den italienske Prinds Humbert, som for Tiden er paa Rejse i Tyskland, og som efter Bestemmelsen skal besøge Kongen af Prøjsen i Badesstedet Gm,

Indenrigsminister Dr. Bisraa udtalte sig i samme Retning, idet han i denne tydske Stad ved denne tyske Flod „tømte sit Glas for Enighed mellem Tysklands samtlige Folkstammer.“ Han kunde naturligvis paa Grund af sin Stilling ikke udtale sig tydeligere; men Rigsraadsmedlemmet Kuranda sørgede for at give en tydelig Kommentar.

Denne Fest er forsaavidt ikke uden Betydning, som den aabenbart maa styrke Sydtytterne i deres Opposition mod Prøjsen.

Fra Sydtykland foreligger der forresten ikke denne Gang nogen Efterretning af synderlig Interesse. Om Underhandlingerne angaaende Oprettelsen af et sydtysk Forbund hedder det kun, at de ikke er opgivne, og man tror, at Hensynet til Fæstningen Raastadt vil bringe Baden til tilsidst at gaa ind paa de bayersk-württembergiske Forslag. Denne Fæstning fordrer nemlig en saa stor Besætning, at

Baden ikke godt kan skaffe den tilveje, og Franrig antages ikke at ville taale, at den besættes af Prøjserne.

Angaaende de fransk-hollandsk-belgiske Underhandlinger om et Forsvarsforbund og en Toldforening har man ingen nærmere Oplysning. Disraeli har paa Forspørgsel i det britiske Parlament erklæret, at han intet ved om Sagen, og det franske Blad „Etendard“ har benegtet, at der ligesom noget til Grund for de udsprede Rygter. Men det nævnte franske Blad hører ikke til dem, hvis Benægtelse har stor Betydning, og Disraeli har gode Grunde til i denne Sag at være yderst forsigtig i sine Udtalelser.

Paa Grund af den Indflydelse, som de orientalske Anliggender kan faa paa de tykke, følger man med stor Opmærksomhed de Forsiklinger, som af og til opstaar i det tyrkiske Rige. Det serbiske Spørgsmaal er nu lykkelig stæffet ud af Verden, idet den nye af Nationalforsamlingen valgte Fyrste, Milan den Ate, er bleven anerkendt af sin Overherre Sultanen; men til Gjengjæld har man faaet et bulgarisk, idet nogle rumænske og bulgariske Eventyrere har gjort et Indfald i Bulgarien for at bringe dette Land i Opstand mod Sultanen. Urolighederne skal imidlertid alt være dæmpede, og der staar isaaftald kun tilbage at opfordre Rumænien til for Eftertiden at holde bedre Øje med den rumænsk-bulgariske Grænse.

Kristiania.

Den 8 August 1868.

Inden begge de forenede Riger er der almindelig Misnøje med en Foreningslag, som ikke hører ind under nogen Unionskomitee, men dog er en Sag af en vis Betydning, og det er med Unionsens Symbol, Foreningshjørnet i vort Flag. I Sverige har Misnøjen oftere givet sig Luft, saaledes under Statsholderdagen paa en Maade, som ikke kunde Andet end faare det norske Folk. Men om det ganske vist ikke er nogen Skam for det svenske Flag at bære paa vore Farver, saa maa det dog indrømmes, at hint brogede Foreningshjørne skjæmmer Flaget. Og her er noget Mere end Skjønhedshensyn. Det svenske Flag er ikke som vort, et ungt Flag, der har Hjørnet, vi kan sige som Fødselsmærke; men en gammel Fane, hvoraf et Hjørne er røvet. Intet Menneske ser med Glæde paa, at Noget, som er blevet ham et dyrebart Minde ved at være forunderlig sammenfjædet med store Glæder og Sorger i hans Liv, modtager Udbringinger eller fremmede Tilføjninger, — og et Folk gjør det naturligvis endnu mindre; thi de er saamange flere om det. Svenskerne har Ret til at være misnøje med hin Udskyning af deres gamle Fane, og forsaavidt den tillige er smagløs, har vi det med. Foreningsmærket er plump og tungt; den Udvald som ligger i hele Farvemodføjningen er borte, det Strigende, Urolige er bragt ind. Man ser allerede i Norge, især paa Vestkanten, ligesom alt længe overalt i Sverige, mange Flag uden Unionsmærke, og bliver Mærket ikke snart ændret, saa kan vi vente, at det stikende kommer bort af alle de Flag, som ikke er nødt til at have det. Enhver ved, at det hverken er Unionen eller dens Tegn, man vil have bort, men Noget som mislæber. Men da maa Noget komme istedet, som ikke bryder Flagets Karakter og Helhed, og som Folkene sølgelig kan saa hert. Hermed synes det os at haste; thi en Folkepleje maa ikke længe overjes.

Kong Oscar — og Væge være hans Minde derfor! — vilde have fuldstændig Lighed mellem de to Folk, og til Tegn herpaa, Unionsmærket sammensat af lige store og lige mange Stykker af hvert Flags Farver. For Flagets Vedkommende var dog denne Lighed allerede kraftigere og skjønnere udtrykt derved, at vi fik hvert vort Flag. Det siger sig selv, naar Flaget er helt vort, at Foreningen er den, som hører et frit Folk. Mærket trænger sølgelig ikke til at udtrykke Andet, end at vi er forenet; dette vil med andre Ord sige, at det kan være et vilkaarlig taget fælles Tegn af hvilken som helst Farve.

Her synes at aabne sig en vid Mark for Forslag; men Rummet, Farverne og andre æsthetiske og symbolske Hensyn er strenge Dommere. Det Forslag, som synes os at være det bedste, er en Stjerne i Midten af Flaget (bærer Flaget Krone, da Stjernen over Kronen). Der gik en Lykkehjerne op over de to Folk, den Dag de blev forenet. Dette kan den minde os om, eller den kan stille for Tanken det Maal vi gaar imod, kristeligt, borgerligt, menneskeligt. I fremmede Havne vil vistnok Folk tro, naar de ser Stjernen i vore Flag, at det skal være Nordstjernen, som lyser over vor Vinter, — ligesom der da overhovedet er Noget for Tanken ved den, mens der i det nuværende Virvar er Intet. I hvert Fald støder den ikke; thi den tager meget liden Plads og er Noget i sig selv.

Dens Farve kan hverken være gul eller gylden af Hensyn til Bunden i det svenske Flag, ej heller blaa af Hensyn til Bunden i vort, den maa altsaa enten være hvid eller rød; thi om andre Farver kan ikke godt være Tale.

Nødt synes at maatte gives Fortrinet. Nødt er baade en livligere Farve og her mere modtagelig for symbolsk-poetisk Lydning.

Udbringningen være forresten hvilken den vil, naar den blot tager de nødvendige Hensyn, — og kommer snart! Den Udgift, som den vil paalægge Enkeltmand, vil man i begge Riger med stor Fornøjelse udrede.

Af skandinaviske Blades Indhold i sidste Aage. Ved det fornødig afholdte Skyttermøde i Roskilde holdt den varm hjertede Skandinav og Folkeven, C. Ploug en Tale for gamle Danmark. I denne Tale fremsatte han som sin Overbevisning, at Danmark ved den Ulykke, som har overgaaet det, ogsaa vil lære at blive bedre og dygtigere, en Overbevisning, som han støttede paa hvad han nu saa for sine Øjne, Skyttebevægelsen, Folkehjælperne, den religiøse Bevægelse og endelig den Interesse for den nordiske Sag, som havde begyndt at vaagne fornemmelig hos Borger og Bønde. Efter TALEN blev følgende vakte Sang af Chr. Richardt affunget.

Med Krumsveje gjerne man faar sig tiltaals,
Dg de er vel ogsaa de fleste;
Dog lærer man snart, naar man flyder tilmaals,
Den ligeste Vej er den bedste.

Den ligeste Vej, det er Spirernes Vej,
Naar op efter Lyset de stræbe;
Den ligeste Vej, det er Længselernes Vej
Fra Hjertet til Lunge og Læbe.

Den ligeste Vej, det er Damphestens Vej,
Naar luft gennem Hjeldet den springer;
Den ligeste Vej, det er Viljens Vej,
Saa lidt den en Størdaad fuldbringer.

Den ligeste Vej efter Stormflodens Dønn
Fra Sundet til Sundevedstrand,
Den ligeste Vej, det er Arbejd og Bøn, —
De to tør ej skil's fra hinanden.

Men arbejde maa vi, det bedste vi kan,
Dg Ingen tør lægge sig doven;
Hvert vækkelige Ord maa os flokke paastand,
Dg Bøjsen maa blinke i Stoven.

D, maatte den blinke derover engang
Til Værn om vort tusindaars Fæste!
D, maatte vi sanke med Sejler og Sang,
Den ligeste Vej var den bedste!

— Efter Aktonbl. har der i Aktorp i Skaane været et stort Folkemøde, der blev besøgt af indtil 10,000 Mennesker. Ved dette Møde, der var sammenkaldt for at drøfte „almännans rösträttens“ Fortrin^{*)}, optraadte ogsaa den gamle Dr. Bergman, der er blevet graa i Kirrens og Frihedens Tjeneste, som en varm Talsmand af almindelig Stemmeret fornemmelig ved Præstevvalg. Han vilde, at den fattige ligesaa vel som Millioneren skulde kunne kalde den Præst, som har virket paa ham, talt til hans Samvittighed og godt Fredens Balsom i hans blødende Wunder. Kort sagt, Pengene maa bort og Mennesket frem!

Den gamle Troestjampes Ord virkede saa kraftig paa Forsamlingen, at den sjældelig vedtog at indsende en Begjæring til Kirkemødet i denne Retning, ligesom i det hele en Frihedens Luftning synes at have opløst alle dem, der lagde sit Ord med i Sagen.

— Gjennem flere Nummere af Morgbl. har der gaaet et vidtspjttet Udbrag af Sportelskommissionens Indstilling. Kommissionen er af den Mening, at ialfald de væsentligste Sportler bør tilfalde Staten, og at Embedsmænd, som Fogder, Sorenkrivere, Lensmænd og Underdommere bør have faste Lønninger, og da saa store Lønninger, at der derved kan sikres Staten dygtige og flinke Folk til saadanne Embeder.

„Nedenæs Amtstidende“ har i et Par Nummere indeholdt et Brev fra Kjøbenhavn, der i meget kraftige Ord taler Grundtvig og hans Tilhængere. Brevfrieren har nemlig været omkring i By og Land, og der faaet et Indtryk, som vist Enhver, der ser det sunde Menighedsliv derne, ubetinget vil dele. Han udtaler tilslut som sit inderlige Ønske, at ogsaa i vort Fædreland Grundtvigianerne maatte blive flere og flere, han tror, vi vilde være tjent dermed.

Folkemødet paa Samar har fremkaldt en meget velstregen Artikel i „Drammens Blad“, der søger at gjendrive den af Masgaard fremspørgte Ytring, at en fri Rentefod og Lovene for Sparebankerne var en væsentlig Aarsag til Bondens Forarmelse. Efter Fors. Mening er derimod Aarsagen at søge deri, at Bonden ikke forstaaar at følge med sin Tid, og i at han har glemt at være sig selv, det vil sige at han ved sin Gaardsdrift søger at leve og føre sig som en Amerikaner, uden dog at besidde Jantens Driftighed og Foretagsomhed.

^{*)} I Sverige stemmes inden Kommunen efter Formue. En rig Mand har saaledes mange Stemmer.

Afhæder.

Brev til Norsk Folkebl. Af et Brev fra en Nordmand, der for flere Aar siden rejste til Amerika, deltog i Krigen, men valgte siden den theologiske Bane, hidsættes: Du, min elskede Bror! forlanger et Raad af mig, om Du skal komme til Amerika eller ikke. Var Du en fattig Mand, skulde jeg ikke have Betænkning ved at give det; men da jeg ved, at Du er rig og kan tage Dig ud, hvor Du er, vil jeg slet ikke give Dig noget bestemt Svar; det faar bero paa Dit eget Valg. Med den Kapital, Du fik tilovers, var det vel ingen Sag at tage sig ud her, hvor Tusinder faar begynde med Styld i Kommen og endda gjøre Regning paa Bjergning. Men naar Du nu kan gjøre det samme der, hvor Du er, kommer det kun i Betragtning, hvor det er lettest, og i saa Henseende kan vor Tanke være meget forskjellig. Og naar Du paa mit Raad kom hid og dømte ganske anderledes om Tingene end jeg, da vilde Du blive misfornøjet, og jeg fik bære Skylden. Saaledes gaar det — endog de, vi hjælper over, klager og er misfornøjede, naar de kommer, og vi faar saaledes Utaf til Løn. — For en fattig Mand er det dog isandhed bedre her end i Norge. Derjom det ikke var Tilfældet, skulde vel ikke Tusinder og atter Tusinder fra det lille Land søge sin Tilflugt hid; og om de fandt sig bedragne, maatte de vel vende tilbage saa snart som muligt. En anden Sag er det med dem, som har Formue; de kan jo i Norge anvende sine Kapitaler godt og leve som Herrer. Her er det ganske anderledes. Nok kan man anvende Kapitaler med Fordel — i intet Land er vel Spekulationen større end her; men sjelden er det, at den Nyankomne kan faa ind paa den Retning, da han hverken kender Forholdene ej heller Landets Sprog, hvilket er to nødvendige Ting for en Spekulant. Forholdene her er saa forskjellige fra dem i Norge og andre europæiske Lande, at de, som har været Herrer der, vil sjelden finde sig her. Først er det den store Lighed mellem Folk, der gjør, at de, som har været vant til at se ned paa Arbejdsklassen, ikke vil like sig her, hvor Alle er lige. Saa er det Arbejdslønnen, som er saa stor, at man ikke kan holde Tjenere i saadan Mængde som der, hvor Arbejdet faaes for en Bagatel, og derfor maa man ofte være sin egen Tjener. Bygningsmaterialierne er meget dyre, og derfor blir Husene kostbare, hvorfor man ialmindelig vil lade sig nøje med smaa og saa Huse, og derfor er de misfornøjede, som for en Spotpris har kunnet bygge en liden By for sig selv. Naar saa Alt kommer til Alt, ser man her ingen Standspersoner. En Skræbder besidder Landets højeste Embede; Embedsmænd, som Fogder, Skrivere, Lensmænd osv., vælges aarligen af vor egen Midte. Alt dette er saa simpelt og ser saa fattigt ud. Den fattige og Ringe, der har været vant til at fryde i Støvet for den Store, begynder under disse Forhold strax at løfte sit Hoved op og tænker paa sin Selvstændighed, da han har den største Anledning til at gjøre Fremstrid, og agtes han som et Lem i Samfundet lig alle de Øvrige. Hermed har jeg talt om Sagen ialmindelig og ikke haast Dig i ringeste Maade for Øje, da jeg ved det Nodsatte om Dig og tænker, Du vilde finde Dig i de fleste af vore Forhold og ikke agte Dig for god at tage Haand i Hante med, naar det gjaldt Arbejde, og Nøden fordrede det. Du maatte heller ikke anse det for generende at gaa ved Ploven og stille Dine egne Heste og Kjør, om det fandtes nødvendigt. — Du maa dog ikke forstaa mig saa, at her har Ingen Tjenere; ofte har man her ligesaa mange Tjenere som i Norge; men det er ialmindelig kun for en liden Tid, saasom Høsttiden og ved Vaararbejdet. Mange have ogsaa Tjenere Aaret om, dog er det Regelen, at selv de rigeste Bønder arbejder i Lighed med Tjeneren. Og, som sagt, paa Grund af at Arbejdet er saa dyrt, er det næsten nødvendigt at gjøre det, om man skal staa sig. Endnu faaes Regjeringsland i Minnesota; men det findes kun i Udkanterne af Settlementerne, hvor der er langt til Marked. En oparbejdet Gaard kan koste fra 2—3000 Dollars. Prisen paa Land er ellers højest forskjellig, efter som det ligger langt fra Byer, Jernbaner eller Floder, hvor der er Skibsfart, og efter som det er godt til. 160 Acres agtes for en stor Gaard, og Jordbrugerne kan leve som Jordbrugere uden at staa ind paa alle Slags Næringsgrenene ved Siden for at vinde sit Udkomme. Om man kjøber Ejendomme, behøver man ikke at frygte for Tab, da Landet er i stadigt Stegende.

Illinois, 28de Mai

Din
D Paulson.

Kongen har i sammenfat norsk og svensk Statsraad meddelt, at han har samtykket i, at Prindsesse Lovise skal blive formælet med den danske Kronprinds. Hs. Maj. agter efter Eigende at komme hid den 9de Septbr. med Dronningen og Prindsessen, ligesom den danske Kronprinds ogsaa er ventende hertil under Kongefamiliens Ophold.

Dronningen med Prindsesse Lovise vendte tilbage fra Tyskland over Kjøbenhavn, hvor de ankom den 31te

Juli. Trods Hemmeligholdelse af Ankomstid og Landingssted havde dog mange Mennesker samlet sig, og Indtoget foregik under stor Jubel. Den danske Dronning og de kongelige Børn modtog dem. Først hjørte begge Dronninger og derefter de Forlovede. Den danske Kongefamilie fulgte den følgende Dag med over til Soffero, hvorefter den samme Dags Aften vendte tilbage til Kjøbenhavn, og vor Dronning med Prindsessen rejste til Stockholm.

Telegrafdirektør Nielsen er kommen tilbage fra Telegrafkonferencen i Wien, hvor flere Forandringer og Bestemmelser i Telegrafvesenet er vedtagne Staterne imellem; dog er ingen af større Betydning.

Til Examen artium's skriftlige Prøve indfandt sig 237 Kandidater.

Megaktaen eller Kapseljingen m. m. i Stavanger blev aabnet den 2den August med en stor Procession i smykkede Gader og under Blomsterregn i dejligt Vejr. Udførelsesprogrammet indløb fra Kongen og Prins Døskar, og der laaes en overordentlig smuk Samling af Fartøjer og Baade. Som Gæstgjæster er tilstede flere af de forenede Rigers Krigsskibe. Ifølge hidomne Telegrafretninger — fuldstændig Underretning kommer senere — har Konful Falchs Slup Kolibri sundet 1ste Præmie, udsat af Kongen. Blandt de hurtigste Sejlere af Garbaadene var No. 1 bygget i Tananger, No. 2 paa Stjernerø, af Notebaade i Sandanger, af Skrejbaade paa Lister, af Makrelbaade fra Flekkefjord, af Lodsbaade i Rægefjord; af Lodsfløjer med Epidssejl er Premievinderne fra Kragerø og Revlungshavn.

Folkeskolalærermødet i Ørebro begyndte den 29de Juli med henimod 900 Deltagere, hvoraf 120 Nordmænd, 50 Dansker og 4 Finner. Mødet blev indledt i Stadens Kirke med en Tale af Provst Forsell, hvorefter Forhandlingerne aabnedes i Skolens Festsal med et Foredrag af Dr. Gumalius, som derpaa blev valgt til Ordspørrer. Til Sekretærer valgtes af Nordmænd Jansen og Johansen fra Kristiania. Om Eftermiddagen holdtes en storartet Fests i Slotsparken, hvor Dr. Gumalius foreslog Skaalerne for Nordens Konger, Folkestolen og Gæsterne fra Værdrikerne. Paa Nordmændenes Begne svarte Skolelærer Berg fra Trondhjem. Den følgende Dag diskuteredes Spørgsmaalet om Folkeskolens Afdelinger — Smaaskoler, den egentlige Folkeskole og Folkehøjskolen — og i Eftermiddagsmødet blev navnlig fremhævet Kvindens Anvendelighed som Lærerinde i Folkeskolen. I Møderne er en Redegjærelse for den norske Folkeskoles Stilling bleven fremstillet af Expeditionschef Nielsen. Et almindeligt nordisk Almuekolalærermøde skal blive holdt i Gøteborg i 1870, medens et almindeligt svensk Almuekolalærermøde skal holdes i Lund 1871. Mødet sluttede den 31te og Nordmændene udtalte sin Tak gennem Skolelærer Michaelsen. En Mængde Nordmænd og Svensker afgik den følgende Dag til Stockholm.

Om Høstudfigterne er nu fremkomne nogle Indberetninger fra Amtmændene, af hvilke det viser sig, at Høhøsten i Landets sydlige Dele paa Grund af den store Tørre er langt under Middelsaar. Det samme gælder Danmark, hvorfor man der i Haab om et mildt Efteraar søger at høde paa Fodermængden ved at faa Høsturnips, plante Røksaal, Grønkaal og lignende Planter; videre søger man der at fremme næste Aars Væxt ved Efteraaaning af Røpær og Græsarter, da Græsroden er bleven ødelagt ved den stærke Solhede. I Tromsø Amt er Græsunden bleven tynd af formegent Regn. Saavel Kornet som Potetene har hydpaa taget Skade af Heden, idet Kornet paa flere Steder er bleven fremdrevet til for hurtig Modenhed og selvfølgelig ikke giver fuld Mad; men Forhaabningerne gaar dog endnu ikke under Middelsaar. Rodfrugterne er tilbøds bleven slanket i Vægten, ligesom Sygdom befyrgtes, uden at den dog hidtil har vist sig. Paa nogle Steder har man havt Regnbug og Høsten blir naturligvis der bedre. Kornpriserne er især i Østlandet, da Høsten i Udlandet har været god. Fra Kanterne længer op i Landet haves ingen Indberetninger, men Udfigterne derfra lyder i det Hele bedre end hydpaa. Heden vedbliver fremdeles.

Ved Døden er afgaaet Organist ved Frue Kirke i Trondhjem Fredrik Lindemann i 65 Aars Alder. Den Udsøgte havde megen musikalsk Begavelse; men vides ikke at have udgivet Noget.

Paa den store Skyttefest i Wien med omt. 15,000 Skyttere sees Bøsssemager Larsen fra Drammen at have været blandt de bedste Skyttere. Det er endnu ikke oplyst, om han er den Højvindende.

I Fredrikshald har endel Borgere indbudt til frivillige Bidrag for at faa Midler til at lade den opvørende Ungdom lige til Almuekolens Børn blive øvet i Legemsøvelser og Vaabenbrug.

I Flekkefjord har man faaet et meget godt Vandværk, der tilsammen koster omtrent 9,000 Spd.

Omt. 30,000 Spd. er tegnet i Trondhjem paa Listerne til den private Aktietegning til Forlængelse af Støren Jernbanen gennem Guldaalen til Nørø.

163 Fartøjer stod den 1ste Juli under Bygning her i Landet til en samlet Drægtighed af omt. 26,500 R. L.

Norske Emigranter har efter stand. Bl. i Amerika maattet lide meget ved Udvandringen over Kæbel, da de er bleven landsat der med Løfte om fri Befordring pr. Jernbane videre frem. Heri er de bleven skuffet og har maattet lide meget af Mangel paa Mad og øvrige Forpødenheder, ligesom Koppesygdommen har anrettet frygtelige Ødelæggelser blandt dem.

Udvandrerne til Amerika i forrige Aar var i Tal 12,975, i 1866 omt. 15,250.

Om Skovbrand meddeles fremdeles Efterretning fra flere Kanter af Landet, ligesom der berettes om mange ødelæggende fra Sverige.

Uf Stabelen fra Skibsbyggerforeningens Værft ved Damfostanalen i Skien er gaaet Skibet „Løveid“, bygget efter Dettles Tegning, paa 230 a 235 R. L. Det er bestemt til Fart paa Australien.

2de nye Skibsfrog, bygget ved Hitterdalsvandet i Telemarken, er bragt tilfjøs gennem Kanalene ved Løveid og i Skien. Jakt er der ovenfor Kanalene bygget 14 Fartøjer.

Ved Skjervø har man med Not hast et ualmindeligt stort Skrejffeste.

En Bjørn har efter Tromsø Stiftst. gaaet sig fast i en ublagt Sæ med Forbenene og i mindst 2 Døgn hoppet med denne vidt om i Skoven. Sagen var belagt efter et tykt Loug i en Lømmerskaf; men ikke desto mindre tilbagelagde Bjørnen med denne Byrde paa Slæb et godt Stykke Vej. Da den omsider fandtes, gjorde 2de velrettede Skud Ende paa dens Lidelser.

Hundebund i den indre Del af Løvsø-Rilen i Borge Præstegjeld skal efter Smaal. Amtst. blive omdannet til en lukket Saltvandspark, da den har rig Næring for Fisk og Tilgang af Bakkelsø og Kildevand samt har regelmæssigt Vandstifte af Ebbe og Floed. Fjerne blev med Amtmanden enig om at danne et Aktieselskab til Foretagendet samt at tilvejebringe 400 Spd. som Anlægskapital.

Mennefe ved Brændevinstilvirkning istedetfor Poteter begynder man at bruge paa forskjellige Steder hertilands, navnlig i Laurvig hos Christensen & Co. og i Kristianssand. Mosen betales med 7 ½ pr. Lpd. Samlere aabares mod at tage Roden med, da derved Mogens frentidige Væxt blir ødelagt.

En stor Sangerfest holdes i disse Dage i Kjøbenhavn, idet 11 jydske Sangforeninger ventes did for at give Koncerter sammen med 20 kjøbenhavnske Sangforeninger. I det Hele antages der at ville blive 1,000 Sangere.

Den svenske Videnskabs ekspedition til Spitsbergen har passeret Tromsø med det svenske Postdampskib „Sofia“. Ombord var ikke mindre end 8 Videnskabsmænd. Hensigten er efter Tromsø Stiftst. at forsøge at naa op til Nordpolen Spøje; men lader dette sig ikke gjøre, skal man oversvintre ved Spitsbergen for at gjentage Forsøget næste Aar.

Et gammelt Træ. Paa Den Tenneriffe er ødelagt et Dragtræ, der antages at have en Alder af henimod 6,000 Aar.

Udnævnt: Resid. Kapellan L. P. Zimmermann til Sognepræst i Vesjen under Nedre Helgelands Provst; Kap. J. C. Sang til Chef for 1ste Divis. af Numedals Bat.; Jurnum. Premierløjtn. i Brig. N. J. Nas til Kap. og Kvartermester ved Hallingdals Bat.; Kap. A. L. F. N. R. H. Bang forsat til Chef for 1ste Komp. af Nebenes Bat.; Kap. F. S. Larsen til Chef for 3die Komp. af Stavangers Bat.; Kap. R. S. Abel forsat til Chef for 1ste Div. af Kristiansands Bat.; Kap. F. R. Grøntvedt til Chef for 2den Div. af Stavangers Bat.; Jurnum. Kap. H. S. Løvenskjold, der genindtræder i virkelig Nummer i Brig. til Kvartermester ved Telemarkens Bat.; Sekondløjtn. A. W. Schøyen til Premierløjtn. i Kr.fanbste Brig.

Kornpriser for udenlandsk Vare i Partier:
Arania. Dramm. Tr.hjem.
Aug 5 1/10 5 3/5 5 3/5 Spd. Ld.
Byg 4 7/10 4 3/5 4 1/2 ---
Havre 2 1/5 2 1/5 2 1/5 ---

Torbepriiser i Kristiania den 7de August, Drammen 4de, Aug., Trondhjem 31te Juli og Stavanger 25de Juli.

Table with 4 columns: Arania, Dramm., Tr.hjem., Stav.
Dyrefjød 3 1/2 4 1/2 5 6 D.BK
Kulvefjød 3 1/2 5 6 (1 1/2) ---
Faarefjød 3 1/2 4 1/2 5 6 ---
Flekk . . . 6-7 --- 6 ---
Løg . . . --- 30 20 36 ½ Snes
Smør . . . 11-12 13 10 14 D.BK
Melf . . . --- 2 1/2 2 3 1/2 pr. Pot
Poteter --- --- --- --- D.L.
Birkved . 16-18 12 1/2 15 18 D.Fv.
Furuved . 11-12 9 12 14 ---
Gransved . 9-10 8 9 --- ---
Stentul . 46 --- --- --- ½ Ld.
Voldhøj . 11 10 9 --- D. St

Desuden i Kristiania: Timothejs 2 Spd. 48 a 2 Spd. 72 ½; Nughalm 96 a 108 ½; Byghalm 1 Spd. a 1 Spd. 24 ½; Havrehalm 1 Spd. a 1 Spd. 24 ½; Havremel 8 Spd. pr. Skp.

Bekjendtgjørelser.

Lærerpøsten i Huggenvig og Hildø Kredse i Halsaa Sogn er ledig. For Nærværende er den aarlige Skoletid 32 Uger (16 i fast og 16 i Omgangs-skole) og den aarlige Løn 35 Spd. foruden nogle Lønder Korn samt i Skoletiden Kosthold; men den Lærer, der bliver ansat, maa være forberedt paa det mulige Tilfælde, at Skoletiden indskrænkes og i Forhold dertil ogsaa Lønnen. Andragender, stiledes til Kristiansands Stiftsdirktion, maa oversendes Halsaa Skolekommission inden 6 Uger fra Dato.

Mandal 30 Juli 1868.
For Halsaa Skolekommission
C. M. Koren.

En Lærerpøst ved den høje Almue-skole i Stogns Præstegjeld er ledig fra 15de Oktober imod en Løn af 2 Spd. pr. Skoleuge foruden 1 Spd. i Kostholdsgodtgjørelse for Skoleugen og fri Bolig i Skolebygningen. Skoletiden er nu 28 Uger, men Læreren ansættes paa den Betingelse, at han maa finde sig i Forandring med Hensyn hertil og tilige i, at han med Liden kan blive anvist en anden Skolepøst inden Præstegjeldet.

Andragender, stiledes til Throndhjems Stiftsdirktion og bilagte Attester, der maa oplyse det moralske Forhold ligetil den sidste Tid, indsendes til Stogns Skolekommission i betalte Breve inden 6 Uger fra Dato.
Den 20de Juli 1868.

En Lærerpøst

er ledig i Hillesø Sogn i Løvigs Præstegjeld. Skoletiden er nu 34 Uger aarlig, men forpligtes Læreren at undervise indtil 36 Uger. Skolen holdes i laede Lokaler. Lønnen er 2 Spd. pr. Skoleuge med Kosthold in natura. Ansøgninger, stiledes til Tromsø Stiftsdirktion, sendes i frakterede Breve til Hillesø Skolekommission inden 6 Uger fra Dato.

Løvigs Præstegaard, 20de Juli 1868.

Dull.

Ved Ramsø Borg- og Almue-skole er en Lærerebestilling ledig fra 1ste Oktober d. Aar med 36 Timers ugentlig Undervisningstid og en aarlig Løn af 175 Spd. Tre Maaneders Opsigelse forbeholdes. Ansøgninger om denne Bestilling maa være indsendte til Ramsø Skolekommission inden 6 Uger fra Dato.

Ramsø Præstegaard, 21de Juli 1868.

N. Alstrup.

Ledig Lærerpøst.

I Vinje Præstegjeld er Lærerpøsten i Søren-Lvetaa og Mannaas Skolekredse ledig. Skoletiden er 24 Uger aarlig, hvoraf 12 Uger i fast Lokale. Lønnen er 1 Spd. 30 ½ pr. Skoleuge samt Kosthold in natura. Ansøgninger, stiledes til Kristiansands Stiftsdirktion, indsendes til Vinje Skolekommission i betalte Breve inden 6 Uger.

Vinje Præstegaard den 27de Juli 1868.

D. P. Smith.

Lærerpøsten

i Næsbygdens Skolekreds i Strømmens Præstegjeld er ledig. Løn og Kostholdsgodtgjørelse for 40 Ugers Undervisning i laet Lokale er 108 Spd. med Udset til 10 Spd. Tillæg efter 1 Aars Ljenesetid. Andragender til Stiftsdirktionen maa oversendes inden 6 Uger til Sognepræst Blir.

Svevlvig den 1ste August 1868.

Lærerpøst ved Ipholertbøstøderne i Halden er vakant. Den for samme konstituerendes Lærer aflysnnes, for 26 Ugers Undervisning, med 32 Spd. 60 ½; Kostholdsgodtgjørelsen beregnes efter 20 ½ Døgn. Ansøgning til Kristiansands Stiftsdirktion, i denne Anledning, maa hertil være indsendt inden 19de August d. A.

Halden den 14de Juli 1868.

W. S. Buch.

I Tysfjordens vestre Skoledistrikt, Nordre Saltens Provst, er en Skolelærerpøst ledig. Undervisningstiden bliver 32-36 Uger; Løn 2 Spd. pr. Skoleuge, foruden 1 Spd. 24 Sk. om Ugen til Kosthold og Logis samt Familjebelig med Jordvet, hvorpaa kan spædes 3 Kjøp. Andragender, stiledes til Tromsø Stiftsdirktion og bilagte af Attester lige til den sidste Tid, bedes indsendte, inden 15de August, til Underrettede.

Tysfjord Præsteg. 20de Juni 1868. P. Østbye.

Ledig Bestilling.

Bagtmeesterpøsten ved Tromsø Distriktsfængsel er ledig. For denne Post er fastsat:

- 1) 3 aarlig fast Løn 150 Spd.
2) Fri Bolig, tilstrækkelig til en Familie.
3) Godtgjørelse for Opvarmning, Belysning og Renholdelse af Rets- og Kommunelokalet til By- og Fogderkommunen 150 Spd. aarlig.
4) For Opvarmning, Belysning og Renholdelse af Fængslet samt Vadst til Fangerne, for hver Fange pr. Døgn i 7 Wintermaaneder 14 Skill., i 5 Sommermaaneder 8 Skill., og derhos for Kosthold for Varetægtsfanger 16 Skill., for Straffanger 12 Skill.
Hvad der under No. 3 og 4 er anført, er Bagtmeesteren forpligtet til at overtage, medens det er forbeholdt Kommunestyrelsen at forandre Betalingen om Tidforholdene hertil maatte give Grund.

En gjensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder betinges. Ansøgninger om denne Post, hvis samlede Indtægt antages at kunne ansættes til mindst 300 Spd., modtages af Underrettede indtil Udgangen af August Maaned d. A.

Tromsø Amtmands embede den 8de Juli 1868.

Mannestab.

Qvams Latin- og Realskole.

Optagelsesprøven holdes den 12te August Kl. 9. Skolens Virksomhed begynder igjen den 13de August Kl. 12. Indmeldelser modtages fremdeles.

Fra Oktober Maanedes Begyndelse d. A. er en Lærerpost ved Vstre Ulmas Kreds-skole i Nordre Aurdals Præstegjæb ledig. Undervisningstiden er 24 a 30 Uger aarlig, Lønpen 1 Spd. pr. Uge, samt Kostholdsgodtgjærelse 84 f pr. Uge. Andragender om denne Post stiles til Hamar Stifts- og Skoledirektion og tilstilles Underrettede inden 6 Uger fra Dato.

Nordre Aurdals Præstegd. d. 10de Juli 1868.
N. A. Sigem
Sognepræst.

Nordre Bergenhus Amt's Landbrugsskole

optager i anstundende Høst ingen Elever.

Fra Nordre Bergenhus Amt's Landbrugsselskab.

De af Amtets Jordbrugere, der til Høsten puster Cheviotfaar i Station, bedes at indsende Andragende derom til Bestyrelsen, Aadr. No pr. Førde, inden Udgangen af anstundende August Maaned. Udgangen til at faa indkjøbt Faar hos Moe gennem Selskabet faar fremdeles aaben.

Andragender fra Amtets Kommunebestyrelser og Landbosamfundninger om Bidrag til Dyrstuer, Høststuer og Udstillinger af Landbrugs- og Husflidsprodukter under forstkommende Høst og Vaar, pustes ligeledes helst inden Udgangen af August.

Bestyrelsen.

Folkehøjskole i Stjørdalen.

Saafernt et nogenlunde tilstrækkeligt Antal Elever melde sig, agter Underrettede at oprette en Folkehøjskole paa Gaarden Huseby i nedre Stjørdalen. Skolens Formaal vil blive at hibringe voksne Bøndergutter den Dannelse og de Kundskaber, som de kan have Brug for i Livet, og som de tiltrænger for at kunne udfylde deres Plads i Samfundet. De Fag, som der især vil blive lagt Vægt paa er Verdenshistorie, Norgeshistorie, Geografi, Naturlære, Landbrugslære, Læsning, Strømning, Regning, Landmaaling og Sang. Lidt Højskole til Lov og Ret vil ogsaa blive meddelt. Desuden vil der forhaabentlig blive Anledning til at høre Foredrag over forskjellige Emner, da flere velvilligen har lovet at ville støtte Sagen ad den Veie. Skolen begynder sin Virksomhed forstkommende 1ste November og vedbliver til 30te April næste Aar altsaa i 6 Maaned; men det sees helst, at Eleverne vil overvære Undervisningen i to saabaa Winterhøjsaarer. Betalingen for Undervisningen er 2 — to — Spd. for Maaned. — Kost og Husrum vil være at erholde for omtrent 4 Spd. for Maaned, dels paa Skolestedet dels paa Nabogaardene. De, som maatte puste at holde sig en Del Kost selv, kunne erholde Husrum og Middag for omtrent 2 1/2 Spd. for Maaned.

Indmeldelser til Skolen maa sendes helst inden Midten af September Maaned til Underrettede H. K. Fosnes, af hvem ogsaa nærmere Oplysninger meddeles. — Duffer Nogen Husrum og Kost tinget, maa saadant anmarkes i Indmeldelsen.

Stjørdalen i Juli 1868.

L. M. Bentzen,
Seminariist.

H. K. Fosnes,
Aadr. Beitstaden
pr. Trondhjem.

Gjertsens Latinskole.

Indmeldelser til det nye Skoleaar som begynder i August modtages daglig paa Skolens Kontor, Stortingsgaden No. 6.

Christiania almindelige Brandforsikringsselskab
og
Livsforsikringsselskabet IDUN

Aktiekapitaler: En Million Species
tegner Forsikringer imod billige Præmier og liberale Vilkaar.

Hovedkontor: No. 5, Prindsens Gade.
D. Kildal. Ths. Joh. Hefty. Joh. H. Andresen.
B. Dybwad. J. Gjerdrum.

Brandforsikrings-Selskabet
„NORDEN“

overtager Forsikringer i Landdistrakterne paa almindelige Landbonærings-Gjenstande til 1/4 pCt. eller 30 Skilling af 100 Spd. for Aaret; man henvende sig til Hovedcontoret i Christiania eller nærmeste Agent.

Jacob Ihlen. H. F. Løkke. Olai Olsen.
M. Langaard. J. Birch.
C. F. Gjerdrum,
adm. Directeur.

AMERIKA.

Befordring med „CUNARD LINE“ 1ste Klasse Kongelige Postdampskibe via London, Hull & Liverpool til alle Steder i Amerika, erhoides hele Aaret hos os efter billigste Fragtfart.

Dampskibe afgaa herfra hver Fredag til Hull og andenher Torsdag til London.

Passagerindskrivning og alle fornødne Oplysninger hos
Stolt swang & Co.
autoriserede Emigr.-Agenter,
Prindsens Gade No. 1.
Christiania.

Duffe-Udstilling ved Regattaen i Stavanger.

Fra 30te Juli til 9de August stor Duffe-Udstilling i Stavanger Aylbygning ved Petri Kirke. Entre 12 f for Bøgne, 8 f for Børn. Foruden enkelte Duffer findes 4 store Kompositioner:
1) En Fiskerscene, 18 Fod i Længde; Baadnøst med Baad 2 M. lang, Fiskere i nationale Dragter, Sybvest og Dlielæder o. f. v., et Vand med svømmende, levende Fiske.
2) Et Hardanger Bryllupsbord. 20 Gæster tilbords, Brudepar, Brud med forgyldt Krone; paa Bordet Bryllupstøst, Julekage Flettekringer o. f. v.
3) En Daabsscene i Væen. 18 Personer, 3 Daabshjørn; Jadderne er silfklædte Damer, General og Oberst-løjtnant i Uniform, en Student, en Sømand o. f. v.
4) En Bøndestue. Bedstemoder karrer Uld og lærer sit Barnebarn at spinde paa Ros. 8 Personer, endel løse og strikke.
Tilsalgs gives under Udstillingen: Flueangler, paategnede hvide Broderier, Industri-Gjenstande, nationale Duffer o. f. v. Bestillinger modtages.
Bergen i Juli. Søstrene Vedeler.

I enhver Boglade i Landet faaes:

Sang-Bænk til den danske Kirke,

famlet af
Nik. Fred. Sev. Grundtvig.
701 Sider. Med Grundtvigs Portræt. Indb. 1 Rdlr. Danst.
Th. Michaelsen & Tilling.

K. Schønberg.

Et Meieri,

der fortiden er i Drift og beliggende i et meget bekvemt Strop, pustes herforpagtet. Pladets Expedition anviser, hvor nærmere Oplysninger kunne erholdes.

Til Salgs.

Det for sin saa særdeles betydelige Belliggenhed befjendte Handelssted Sognefest med tilhørende Jordveie og paaftaende Huse (alle i god Stand) er under Haanden til Salgs. Stedet har, foruden en vel opdyrket Jordvej, en særdeles god Havn, saavel for Baade, som for de Færger, samt Fisk, Sildelast. For en solid Liebhaber fra Betingelserne lempes nogenlunde efter Duffe, helst naar Handel kunde se frøg, og bliver Stedet belejdt fra 14de April næste Aar. Nærmere Aftale kan træffes med Eieren, der bor paa Stedet.

Prima dampmellet Medicintran

leveres til Dagens Pris, saavel tøndevis som i mindre Kvanta, af P. C. Hoel i Aalehuud.

Møller.

For en dygtig og ordentlig Møller er Plads fræk ledig hos Olsen paa Væien ved Sandvigen pr. Christiania.

Nye Blod-Igler sælges billig hos P. Gunnestad, Østregade.

Barytmagerarbeide sælges billig hos P. Gunnestad, Østregade.

Bergensposten.

Abonnement paa Bergensposten kan fra hvilken som helst Tid tegnes ved alle Postkontorer i Landet og i Christiania ogsaa hos Underrettede, hvor og enkelte Nummer kunne erholdes a 3 f pr. Nummer. Avertissementer til Bergensposten besørgeres uden anden Udgift end Avertissementets Kostende.

Alb. Cammermeyer,
Juveler Lostrups Gaard, Kirkegaden.

Udkommet er og tilkjøbs i alle Boglader:

For Tjenestepiger.

Af Hanna Winsnes. 2den rettede og forøgede Udgave. Pris 24 f indbunden.

Indhold: Til Tjenestepiger i Almindelighed. — Barne-pigen. Barnepigens Aftenang. — Stuepigen. Stuepigens Bife. — Koffepigen. Koffepigens Bife. — Budeien. Budeiens Bife. — Fortællinger: 1. Sandhedens Seier. 2. Helene. 3. Gulbræn. 4. Urven. 5. Ballejolen. 6. Amerikareisen.

P. E. Wallings Forlagsboghandel.

I Commission hos Underrettede er udkommen og faaes i alle Landets Boglader:
Laudustar I—II. 112 S. 8vo, 18 St.
Alb. Cammermeyer.

Juveler Lostrups Gaard, Kirkegaden.

Udkommen er og faaes i alle norske Boglader:
Præsten og de kirkelige Handlinger.
3dje Dplag. 204 Sider. Pris 48 St.

Syv almindelige Fejl.

Uttilfredshed. Egentjærlighed. Hæftighed. Utidig Betyrning. Tankeløshed. Lødhed. Egenraadighed.

J. C. Philips, Præst i Warminster.
2det Dplag. Pris 11 St.

„Nyt og Gammelt“.

En Pustille af Vilh. Ved, Præst i Drum.
1ste Hefte. 33 St.
Pustillen vil indeholde 68 Prædikener og bliver komplet i 4 Hefter a 33 St. pr. Hefte. I Danmark har den 3,500 Subskribenter. Subscription modtages i alle Norges Boglader, hvor 1ste Hefte ligger til Gjennemsyn.
Immanuel Clausen.

Paa mit Forlag har forladt Pressen:
Kortfattet Rettskrivningslære af Johan Schønberg, Cand. mag. Pris i Papbind 6 f.
J. W. Cappelen.

Paa mit Forlag er udkommet:
Kortfattet Veiledning i Melkefælg og Smørtilværing for norske Gaardmandskoner af P. Aaser. 2det Dplag. Pris 8 f.
J. W. Cappelen.

Paa mit Forlag har forladt Pressen:
Lærebog i Latin for Begyndere. Efter Dr. Carl Plöetz med Forandringer og Tilfæg, udarbejdet af P. Woss. Pris indb. 60 f.
J. W. Cappelen.

Paa Jacob Dyhwads Forlag er udkommet:
Udtog af Dr. Erik Pontoppidans
Forklaring ved H. N. Eversdrup, 3die Dplag, autoriseret ved Kgl. Resolution af 16de Decbr. 1865. Bogen er desuden forsynet med Fortegnelse over de Stæder, der ifølge Departements-Skrivelse af 11te December 1867, i Genhold til Resolution af 16de December 1867, oserensstemmende med nedensaaende Anvisning for Lærerne kunne forbigaaes.
Anvisning for Lærerne.

Naar Læreren finder det umuligt eller mindre tjenligt for et Barn at lære hele Forklaringen udenad, kan han efter at have indhentet sin nærmest Forefattedes Samtælle, fritage et saadant Barn for at lære de i følgende Fortegnelse anførte Stæder i Bogen, hvilke i næste Dplag af den ville blive indklamrede. Det falder af sig selv, at Barnet deltager med de øvrige Skolebørn i Undervisningen, saavel ved Gjennemgaaelsen som Overhøringen af hele Bogen, og saaledes lærer dens hele Indhold at kjende.

Fra Pressen er udkommet og at faa i alle Boglader for 40 Skill. indb.:

SANGLÆRE

for Skoler
af Joh. D. Behrens.

Første Trin.

Hos R. C. Grøntoft i Christianssand er udkommet og faaes i Bogladerne:

Sange for Skolen og Hjemmet.

Samlede og tilbøds harmoniserede af Aug. Abrahamson.
2det Hefte. Pris indb. 15 f.

Navigationsslære i Udtog

til Brug ved Sømandskolerne.
I.

Den almindelige Navigation

Af D. Storm.
Pris indbunden 72 f.

Hos Beyer i Bergen er udkommet:
Digte af Nordmand **DEKLAMATIONSSTYKKER** for de høiere Klasser i Skolerne, samlede og udgivne af I. ROSS
24 Sk.

Hos Edv. B. Gjertsen i Bergen er udkommet og faaes i alle Boglader:

Utrand, J. J., Regnebog for Skoleungdommen. Med et anbefalende Forord af Professor Hansteen. 2redie Udgave (Sjette Tilfunde). Pris indb. 54 f. Facitbog hertil 24 f.

— Regnebog for Almueskoler og Begyndere. 2det Dplag. Pris indb. 20 f. Facitbogen 4 f.

Hedley, J. H., Anvisning til hurtig og grundig at lære det engelske Sprog. 2redie Dplag. Pris indb. 72 f.

Schmidt, Dr. B., Fransk Elementarbog, udg. af M. Schmidt. Pris indb. 60 f.

Litus Livius's Romerske Historie. Oversat af Rektor J. Geelmuyden. I. Pris indb. 72 f.